

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de petiționara Dubalari Victoria, prin care se solicită casarea încheierii judecătorului de instrucție din Judecătoria Centru mun. Chișinău din 03 august 2015 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2015,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 04.06.2015, Denis Voiciuc s-a adresat cu plîngere judecătorului de instrucție a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, în ordinea prevederilor art. 313 Cod de procedură penală privind anularea ordonanței din 03.04.2015, emisă de procurorul, șef al Secției control al urmăririi penale a Procuraturii Generale, Adrian Mircos, cu privire la anularea ordonanței din 19.02.2015 de neîncepere a urmăririi penale.

1.1. La data de 30.07.2015, Denis Voiciuc a depus cerere suplimentară, în ordinea prevederilor art. 313 Cod de procedură penală solicitînd suplimentar anularea ordonanței din 09.06.2015, emisă de procurorul, adjunct al procurorului sect. Centru mun. Chișinău, Oleg Afanasii, cu privire la anularea ordonanței din 30.04.2015 de neîncepere a urmăririi penale (f.d. 29-31).

La data de 08.07.2015, Voiciuc Denis a depus plîngere în temeiul art. 299¹ Cod de procedură penală împotriva ordonanței Procurorului, adjunctul procurorului sect. Centru mun. Chișinău, Oleg Afanasii, din 09.06.2015, cu privire la anularea ordonanței din 30.04.2015 de neîncepere a urmăririi

penale împotriva lui Voiciuc Denis, prin care a solicitat anularea ordonanței nominalizate (f.d. 34-36).

2. Prin încheierea emisă la 03 august 2015 de către judecătorul de instrucție al Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, Munteanu D. a fost admisă parțial cererea depusă de Denis Voiciuc, în condițiile art. 313 Cod de procedură penală, s-a declarat neîntemeiată și s-a anulat ordonanța din 09.06.2015, emisă de Procurorul, adjunct al procurorului sect. Centru mun. Chișinău, Oleg Afanasii, cu privire la anularea ordonanței din 30.04.2015 de neîncepere a urmăririi penale împotriva lui Denis Voiciuc și toate actele emise ca efect al ordonanței din 09.06.2015, s-a respins ca neîntemeiată cerința privind anularea ordonanței din 03.04.2015, emisă de procurorul, șef al Secției control al urmăririi penale a Procuraturii Generale, Adrian Mircos, cu privire la anularea ordonanței din 19.02.2015, de neîncepere a urmăririi penale împotriva lui Denis Voiciuc.

3. La data de 13 august 2015, procurorul în Procuratura Generală, Iurie Ghervas a declarat recurs, solicitând casarea încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 03 august 2015, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri prin care să fie respinsă cererea depusă de Denis Voiciuc privind anularea ordonanței din 09.06.2015, emisă de Procurorul, adjunct al procurorului sect. Centru mun. Chișinău, Oleg Afanasii.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2015, recursul declarat de procurorul în Procuratura Generală, Iurie Ghervas a fost respins și menținută fără modificări încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 03 august 2015.

5. La data de 24 decembrie 2015, Dubalari Victoria a declarat recurs în anulare împotriva încheierii judecătorului de instrucție din Judecătoria Centru mun. Chișinău din 03 august 2015 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2015, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei cu respingerea cererii depuse de Denis Voiciuc.

Recurentul în recursul depus a invocat următoarele argumente:

- „recipisă” a fost întocmită din numele ei, care a fost anexată la cererea de chemare în judecată în calitate de probă. În realitate nu a primit careva sume de bani, ci a fost obligată să întocmească recipisa indicată de către Voiciuc Denis, care la momentul respectiv era director al SRL „Magister Lux”, în scopul ca acesta să se asigure că va fi compensat prejudiciul cauzat de o persoană neidentificată întreprinderii respective (cazinou), la care activa în calitate de operator. Invocă inexistența a careva relații de împrumut dintre ea

și Voiciuc Denis. Recipisa fiind întocmită în scopul compensării venitului ratat de către cazinou ca rezultat al încălcării disciplinei de muncă de către ea.

- cauza penală nr.2013030327 a fost pornită la cererea SRL „Magister Lux”, prin care s-a solicitat tragerea ei la răspundere penală pentru comiterea unei presupuse infracțiuni prevăzute de art. 191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal. Director al SRL „Magister Lux” și, respectiv, reprezentat al părții vătămate în cauza nr.2013030327 a fost recunoscut și audiat același Voiciuc Denis.

- este evident că declarațiile lui Voiciuc referitoare la acordarea la 13.01.2013 a împrumutului de 30000 lei, fără a cunoaște pentru ce sunt transmiși banii, sunt eronate și au ca scop mușamalizarea faptului constrîngerii de a întocmi recipisa respectivă (care potrivit practicii judiciare reprezintă confirmarea încheierii unei tranzacții de împrumut).

- invocînd privarea de libertate și acțiunile violente din partea lui Voiciuc D., a solicitat organelor de drept să-l tragă la răspundere penală inclusiv pentru prezentarea probelor cu conținut eronat și darea declarațiilor neautentice în fața instanței de judecată, cu scopul de a produce efecte juridice cu privire la încasarea de la ea a unei sume de 30000 de lei cu titlu de datorie, pe care în realitate nu i-a împrumutat.

- consideră încheierea judecătorului de instrucție din 03.08.2015 și decizia Curții de Apel Chișinău din 09.11.2015 ilegale și necesare a fi anulate, deoarece sunt afectate de vicii fundamentale, care au determinat încălcarea drepturilor sale cu privire la un proces echitabil, determinat de efectuarea unei anchete insuficiente, ca rezultat al împiedicării desfășurării acesteia în baza unor decizii judecătorești ilegale, care la rîndul lor au determinat încălcarea inclusiv a dreptului cu privire la accesul liber la justiție.

- prin încheierea judecătorului de instrucție din 03.08.2015 și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09.11.2015 efectiv s-a dispus interzicerea efectuării unei anchete eficiente, care să permită concluzia cu privire la existența sau inexistența în acțiunile numitului Voiciuc Denis a elementelor infracțiunilor prevăzute de art.310 și 312 Cod penal, fapt care a determinat încălcarea flagrantă a prevederilor art.20 al Constituției Republicii Moldova, potrivit căruia „Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime și nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție”.

- principiul non bis in idem poate fi invocat doar dacă există două proceduri, care se soldează cu două pedepse diferite, sau atunci cînd după existența unei hotărîri definitive și irevocabile, cercetările se reiau

neîntemeiat și se aplică o pedeapsă contrar hotărîrii inițiale de încetare, clasare sau condamnare/achitare a persoanei. În speța dată, în privința lui Voiciuc Denis, nu a fost emisă careva hotărîre definitivă și irevocabilă, cum sunt cele de clasare, încetare, achitare sau condamnare, ci doar s-a dispus neîntemeiat neînceperea urmăririi penale, fapt care nu poate servi drept piedică de anulare a acesteia în situația în care a fost emisă în baza unui control superficial sau în rezultatul unei atitudini tendențioase.

- hotărîrile judecătorești contestate sunt afectate de vicii și, încalcă flagrant drepturile petiționerei cu privire la un proces echitabil, fiind necesar aici invocarea drepturilor cu privire la o investigație eficientă și de acces liber la justiție, precum și dreptul cu privire la proprietate, care sunt prevăzute atât de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, cât și de Constituția Republicii Moldova.

- nu poate fi invocată în calitate de circumstanță care ar împiedică desfășurarea în continuare a procesului penal, faptul că în cazul dat ar exista o hotărîre definitivă a instanțelor civile, ori, în acest sens este necesar să se tragă atenția la faptul că în cadrul procedurii civile pe așa gen de litigii (încasarea datoriilor, împrumutului), nu este admisă proba cu martori, iar reclamantul nu poartă răspundere penală pentru declarațiile minciunoase, pe cînd în procesul penal părțile se preîntîmpină de răspundere penală. Mai mult ca atât, hotărîrea unei instanțe civile nu este obligatorie pentru organul de urmărire penală, procuror sau instanța care examinează o cauză penală, în timp ce o hotărîre pronunțată în procesele penale în toate cazurile este obligatorie pentru procesele civile.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr.66 din 05 aprilie 2012, în vigoare din 27 octombrie 2012, persoanele menționate la art. 401 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Însă, art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în redacția Legii sus-menționate, prevede că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei,

în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu, în mod expres, că pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Din materialele dosarului, se constată că chestiunea care a fost examinată de către judecătorul de instrucție, se referă la cele reglementate de art. 313 Cod de procedură penală, ce țin de soluționarea plângerilor împotriva actelor sau acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală sau alte organe care exercită activitate specială de investigații.

Conform prevederilor art. 313 alin. (6) Cod de procedură penală, încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării și care se judecă conform prevederilor titlului II capitolul IV secțiunea a 2-a §2 din Partea specială a Codului de procedură penală.

În speță, se constată că decizia pronunțată de Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 09.11.2015 privind respingerea recursului declarat împotriva încheierii judecătorului de instrucție în temeiul art. 313 Cod de procedură penală este irevocabilă, însă Colegiul penal statuează că legiuitorul nu mai prevede căi de atac asupra unei hotărâri judecătorești pe o chestiune de verificare a legalității actelor sau acțiunilor organelor de urmărire penală, iar în consecință, o asemenea hotărâre nu cade sub incidența hotărârilor judecătorești irevocabile prevăzute de art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, care sunt pasibile de a fi atacate cu recurs în anulare.

În aceeași ordine de idei, Colegiul reiterează că procedura de atac a hotărârilor judecătorești irevocabile cu recurs în anulare este reglementată de art. 452 Cod de procedură penală.

În temeiul art. 453 Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Astfel, Colegiul penal statuează că împotriva hotărârilor judecătorești prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția și condamnarea persoanei, acestea sunt irevocabile și nu sunt pasibile de a fi atacată cu recurs în anulare, ceea ce este prevăzut de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare, iar recursul în anulare declarat de Dubalari Victoria este inadmisibil, deoarece o astfel de hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de petiționara Dubalari Victoria împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2015, deoarece nu îndeplinește condițiile de formă și de conținut, prevăzute în art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **20 aprilie 2016.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir